

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . K 2.—
četrletna . . . K 1.—

Posamezna številka
stane 10 vin.

Št. 1.

V Ljubljani, dne 7. januarja 1916.

Leto IX.

† Fran Povše.

V torek dne 4. januarja 1916 zvečer je nenadoma preminul g. državni in deželni poslanec Fran Povše. Pokojnik je bil dolgo vrsto let poslanec. Zastopal je v deželnem zboru ljubljansko okolico, v državnem zboru pa litijski volivni okraj. Z vso vnemo je zastopal kmečki stan, pri tem pa ni pozabil tudi delavskih teženj. Udeležil se je več delavskih shodov in osobito izrazilo je govoril na ustanovnem občnem zboru »Slov. katol. delavskega društva« v letu 1894., v dvorani katol. društva rokodelskih pomočnikov, kjer je med drugim povdarjal, da mora priti delavski stan pod zastavo križa do pravice in do boljših razmer.

Povše je bil tudi odločno narodnega duha. Narodne pravice slovenskega ljudstva so mu bile pri srcu in ob marsikateri priliki jih je krepko in uspešno zagovarjal.

V državni zbornici je bil vsled svoje uljudnosti splošno priljubljen pri vseh strankah. Poslaniške posle je izvrševal zelo vestno. V družbi je bil vedno živahen in dobre volje.

Slovenski narod je izgubil ž njim zaslužnega in delavnega zastopnika, ki je posvetil svoje življenje njegovi blaginji.

Časten mu spomin!

Jožef Gostinčar.

Najstrašnejše leto.

Strašnejšega leta, kakršno je bilo 1915, ki se je izlilo v morje večnosti, povestnica človeštva ne pozna. Strašne stvari so se godile; kdo je štel ljudi, ki jih vsled vojske ni več, kdo je štel morja solza, ki so se prelile, kdo pretehta revščino in bedo, ki jo je trpelo in ki jo še ubogi človek trpi. A ne izgubljamose v mehkočutnosti, tako malo primer-

ni sedanjem času jekla in smodnika in ekrazita in neusmiljenja in prekucije vseh navad življenja, kadar vlada mir. Bralcem kratek pregled v minulost leta 1915.

MI.

Slovenska krščansko socialna delavska organizacija sama kot taka je leta 1915. ohranila, kar je ostalo po izbruhu vojske. Nastopala je najodločnejše za koristi delavstva, lahko rečemo, da ne brez uspeha. Po vojski, a kdo naj zdaj govori o tem, pa le recimo to besedo: vse na plan, da izpopolnimo našo stavbo. Storili smo, kar smo dolžni, in še več. Ne skrbi nas zato bodočnost naše organizacije. Bojev smo pa itak navajeni.

VOJSKA LETA 1915. IN LETA 1916.

Primerjajmo, kako je stala vojska začetkom leta 1915. in kako stoji zdaj začetkom leta 1916.

Naši sovražniki zavzemajo stališče, da je njih in še posebno Rusiji najboljši zaveznik čas. Drugo leto vojske istinosti njih mnenja ni potrdilo. Osrednji velevlasti, tako nazivajo Avstrijo in Nemčijo, ker ležita sredi Evrope, se nahajata veliko na boljšem, kakor sta se nahajali, ko se je končalo leto 1914. Prvo polletje svetovne vojske značijo opojljive in slavne zmage nemške armade na zahodu, v Franciji. Pridrle so že skoraj pred Pariz, iz katerega je pobegnila francoska vlada. A neuspehi v Rusiji so nemško armado prisilili, da se je po bitki ob reki Marni umaknila. Na zahodu se je takozvana kretalna vojska, ki išče odločitve v velikih bitkah na odprtem polju, izpremenila v krvav boj za strelske jarke na Flandernskem, ki je stal veliko žrtev, a odločil vojske ni.

Na vzhodu je pritiskala premoč ruske povodnji, ki so jo le z najsilovitejšimi napori zadržavali. Ob novem letu 1915. so bil Rusi gospodarji skoraj cele Galicije. Bitke pri Plocku, Praszynszu in pri Limanovi so sicer zadržale nameravan ruski obisk v Budimpešti, in Dunaju in v Berlinu; ob močnem zidu obrambe se je ustalilo rusko prodiranje na Poljskem in v Galiciji, a ravnotežje se le ni doseglo. Preveč so pritiskale ruske množice na nas.

Usoda na vzhodu (rusko bojišče) se je odločila šele v pozni zimi in spomladini leta 1915. ugodno za nas, upajmo, da trajno. Hindenburgova zmaga pozimi ob mazurskih jezerih je trajno Rusom zagrenila veselje, da bi prodirali s severa proti Berlinu. Navalili so zato z vsemi svojimi silami na Karpate. In bili so se tedne in tedne tam v Karpatih krvavi boji. Naši so se branili trdovratno in vztrajno. Ruski siloviti voji so se izkrmaveli. Napočil je odločilni, zgodovinski dogodek minulega leta. Vojni vodstvu nemške in avstrijske armade sta pravilno presodili posledice bojev v Karpatih. Zbrali sta Mackensenovo armado, ki naj prodre pri Gorlicah. Na najobčutljivejši točki ruske bojne črte so naši prodrli. Cela ruska bojna sila v Karpatih se je morala premakniti in umakniti. Zmaga je sledila zmagi. Ni preteklo še sedem tednov in Ruse so preprodili skoraj iz cele Galicije. Osvojili so naši 40.000 štirijaških kilometrov gališke in ruskopoljske zemlje, ujeli 1000 častnikov in 400.000 mož, zaplenili 350 topov in 800 strojnic. Doseženi uspehi v majniku in v junijo so se nadaljevali v bojih, ki so jih bili v mesecih julij avgust in september na vojsknem odru velikanskega obsega od Baltiškega morja do Volinije. Povsod so podili Ruse. Vse strašne in drage ruske trdnjave, v katerih so zakopani tisoči in tisoči milijonov francoskega in ruskega denarja, ki leže ob rekah Visla, Bug, Narev in Njemen, so se morale predati našim junaškim vojem. Vsled teh zmag se je pomaknila naša bojna črta globoko v rusko zemljo in se razteza v ravnih črti od Kurskega skozi guberniji Vilna in Minsk v Volinijo.

Uspeh, ki tvori pač najslavnejše dejanje cele vojske, je tem večje vrednosti, ker so ravno takrat, ko se je vojska z Rusi v tako strašnem obsegu razvila, poslala nezvesta Italija svoje voje na osrednji velevlasti. Italija je sodila, da s pezo svojih armad v lahki igri odloči vojsko. Pričakovali so Lah, da se bodo kar izprehajali po lepi naši zemlji, a nikdar še ni zgodovina verolomne politike tako kaznovala, kakor so že kaznovani verolomni Lah. Spretni igri laške diplomacije z dvema železoma v ognju niso bili kos počasni laški vojskovodje. S svojo počasnostjo so zamu-

dili ugodnosti, ki so jim jih nudili prvi tedni vojske. Zapletli so se kar izpočetka sem v stoječo vojsko za strelske jarke. Edin uspeh, ki so ga dosegli, je, da so izgubili na stotisoče ljudi. Velike tri (drugi pravijo, da štiri) bitke ob Soči so, če se presoja z laškega vidika, veliko klanje, vodeno po misli, da mora zlomiti le pritisk premoči in žrtve, ki jih ne štejejo, vztrajno našo obrambo.

Tudi bojišče na Francoskem ni leta 1915. doživelo drugih kakor le stoječih bojov. Strašni so bili boji meseca januarja 1915 pri Soissonsu, ob francoskem napadu — svečana v vzhodni Šamparnji, majniško prodiranje generala Focha pri Arrasa in končno siloviti napadalni poizkus septembra, ko je poldrug milijon mož in 5000 topov naskočilo nemške postojanke. Ti napadi so izkopali gomile stotisočerim možem, a vojnega položaja niso čisto nič izpremenili.

Osrednji vevlasti nista počivali, ko sta ustavili najbrže vsled zime svoje prodiranje v Rusiji. Svojo voljo sta narekovali sovražniku na četrtem bojišču. Ne more se primerjati osvojitve Srbije s silovitostjo vojske v Rusiji, a v vojaškem oziru je vojska proti Srbiji izvrstno in zgledno rešena vojaška naloga. Naš napad na Srbijo je povzročil, da se je Bolgarija postavila na našo stran. Bolgari so se kot hrabri vojaki zopet slavno izkazali, a vsled doseženih uspehov se je tudi izjalovil namen Francozov in Angležev, da so morali popustiti svoje proti Carigradu naperjeno podjetje.

Zdaj ob koncu sedemnajstega meseca vojske narekujejo osrednji vevlasti svojo voljo sovražniku. Osvojili sta 470.000 štirijaških kilometrov sovražne zemlje, ujeli 2.500.000 sovražnikov, zaplenili 10.000 topov in 4000 strojnih pušk.

GOSPODARSTVO 1915.

Ne moremo še pregledati posledic vojske na narodno gospodarskem polju, ki so nastale radi vojske. Pregled bo mogoč šele, ko se vojska konča. Pravilno bi niti ne mogli soditi, če bi tudi razpolagali z vsemi podatki, a niti zunanjih oblik izpremenjenih razmer ne moremo presoditi. A po naši sodbi, ki ni merodajna, imajo le prav tisti, ki trde, da ne gre v sedanji vojski za to, da politično nadvladuje Evropi kaka država ali kaka zvezna skupina držav, marveč da gre boj za gospodarstvo na narodno gospodarskem polju. Neprecenljive vrednosti smo izgubili, vrednosti, ki jih ne bo mogoče več nadomestiti. Prelite krvi in življenj mladeničev in zrelih mož nihče več ne nadomesti. A kdo naj izračuna, koliko blaga se ni izdelalo in koliko denarja se je izgubilo. Saj stane svetovna vojska vse države vsak dan do tristo milijonov kron. Koliko pa še vojska uniči! Saj se ceni in sicer nizko, da imajo kraji, ki jih je obiskala vojska nevihta, osem do deset tisoč milijonov škode.

Kdo izračunaj, koliko znašajo izgubljene vsote, ker se je tako omejil promet na morju in po podraženju vseh potrebščin nastalo škodo, vsled česar ljudje povsod toliko trpe.

Gre za gospodarsko moč v teh izrednih razmerah, ko se delo vrši po navodilu in po volji držav in se zato vedno bolj izgubi posameznikova sposobnost. Državna sila in moč je v tej vojski nepričakovano pridobila, ker ji gre zato, da zmaga tudi lakoto, ki bi jo nam radi naprtili naši sovražniki.

Skrbeti mora država pred vsem, da ohrani in preživi ljudsko armado. Preskrbeti mora tudi ljudi, ki niso v vojski. Vzdržati mora ravnotežje v državnem gospodarstvu. Če so dosegle in še bodo tozadevne vladne odredbe in ukrepi dosegli svoj namen, nam pokaže bodočnost.

Nekaj država ni mogla nikjer preprečiti; ne pri nas in ne drugod: strašne draginje, ki je nastala. Ne preiskujmo razlogov, saj smo se z njimi že veliko pečali.

VOJNI STROŠKI IN KAKO JIH KRIFEJO.

Ne morejo se natančno preračunati. Ni vse, kar se izda naravnost za vojsko. Računati se mora, da je tudi vedno višje število tistih, ki se morajo podpisati vsled vojske. Pri nas je v prvih petih mesecih vojske naša država najela 5 milijard kron posojila, za kar se potrebuje na obrestih na leto 186.740.000 kron. Vojna posojila, tri so bila, so državi dala 13.200.000.000 kron, a vseh izdatkov niso pokrila, ker smo si tudi z bankovci pomagali.

Nemčija je najela vojnega posojila okroglo 25.500.000.000 mark. Izhajala bo ž njim do marca 1916, a državni zbor je dovolil novo posojilo 10 tisoč milijonov mark.

V Franciji so izdali za vojsko v prvih petih mesecih 6 tisoč 6 sto, l. 1915. 22 tisoč sto, skupno toraj 28 tisoč 7 sto milijonov frankov. Pokrili so jih, da so izdali 3 do 12 mesečne zakladne menice, po izdaji desetletnih obligacij, s krediti v inozemstvu in s predujmi francoske banke. Francija, ki je posojevala pred vojsko celemu svetu denar, je šele po 17. mesecih vojske razpisala prvo vojno posojilo in sicer s 5¹/₈% obresti, kar pomenja nazadovanje, ker so se prej njene zadolžnice obrestovale s 4 odstotki.

Asquith je v angleški zbornici izjavil, da stane vojska Anglijo vsak dan 5 milijonov funtov, dozdej je morala veljati Angleže vojska do 61 tisoč milijonov kron. Prvo angleško vojno posojilo 350 milijonov funtov šterlingov ni uspelo. Banke so podpisale le 100 milijonov. Drugega 4 in pol odstotnega vojnega posojila v višini 600 milijonov funtov so podpisale banke 200 milijonov. Tretje vojno posojilo nameravajo izdati letos. Pomagajo si zdaj z zakladnimi zadolžnicami, ki jih obrestujejo s 5 odstotki. Vrnejo jih šele čez pet let, medtem ko so vračali prej zakladne zadolžnice najkasneje čez eno leto. Anglija prej zakladnih zadolžnic ni nikdar izdajala v inozemstvo, zdaj jih. Kakšno škodo ima že zdaj vsled vojske Anglija, nam dokazuje, ker so padli najboljši angleški državni papirji od 73.6 na 58 funtov šterlingov.

Vojne stroške v Rusiji cenijo vsak dan na 23 milijonov rubljev, v 17. mesecih je za vojsko izdala Rusija okroglo 12 tisoč milijonov rubljev, a s posojili so le nekaj pokrili. Petodstotno notranje državno posojilo leta 1914. je bilo podpisano s 466 milijoni, 5% v letu 1915. s 462, 5 in pol odstotno vojno posojilo v letu 1915. z 977 milijoni rubljev. Zadnje notranje vojno posojilo se ponuja s 5 in pol odstotnimi obrestmi; na 100 rubljev vredno listino bo vplačati le 95 rubljev, a še predno so zaključilo podpisovanje, je padla že vrednost na 94 rubljev. Tudi tega posojila niso celega oddali, podpisanih ni 515 milijonov rubljev. Rusija si izposojuje denar na kratko dobo v Angliji, Franciji in v Ameriki, predvsem pa izdaja bankovce. Ruske finance, ki tudi pred vojsko niso bile najboljše, so se zelo po vojski poslabšale.

V Italiji znašajo dozdej izdatki za vojsko, četudi je nastopila zadnja v vojsko, šest tisoč lir. Ne ve se še, kako so spravili potreben denar skup, a skoraj gotovo je, da sta obe vojni posojili izdani kratko pred vojsko skromno izpadli. Stroške so pokrivali s potrpežljivimi bankovci, ki so jih zelo pomnožili, najemali so predujeme pri bankah, izposojali so si denar v Ameriki in na Angleškem. Začetkom leta 1916. nameravajo razpisati novo vojno posojilo, ki se bo obrestovalo s 5 odstotki, vplačalo se bo na 100 lir vrednost 97 in pol lire.

Vojska stane sporazum štirih držav, kakor je izjavil nemški kancler, še enkrat toliko, kolikor stane nas, zdaj jih stane vsak dan 220 milijonov mark, nas pa 110 milijonov mark.

Gotovo je važno, kako uspo državna vojna posojila, ker to dokazuje, če državljani zaupajo državi. Hvala Bogu, pri nas ji, a odločilnega pomena vojna posojila le niso ne med vojsko in tudi pozneje ne. Merodajna je gospodarska moč države, da more obrestovati in pokriti vojske dolgove, kar more le z davki. Večina vojskujočih držav je zato nastopila z novimi davki. Tudi pri nas se je razpisalo nekaj novih davkov, a boljše, kakor da se med vojsko nalagajo novi davki, je le, da se prepusti glavni računski zaključek dobi, ko zavlada mir. Le en davek je med vojsko popolnoma upravičljiv, namreč davek na vojne dobičke. Povsod, celo v nevtralnih državah ga pripravljajo, samo v Avstro-Ogrski ne.

POSLOVANJE Z DENARJEM.

Denar je bil tudi v letu 1915. zelo prožen, to se je opazovalo v vseh vojskujočih se državah, mi na celini smo to še bolj čutili. Kar je zalog, jih porabi vojska, ker je uvoz onemogočen. Denarja tudi v vojski ni mogoče nalagati, ker umevno med vojsko podietnost počiva. Blago, ki ga vojna uprava kupi, se dobro in takoj v gotovini plača. Vloge v hranilnicah in v bankah so povsod poskočile, samo pri dunajskih kreditnih zavodih v prvih enajstih mesecih za okroglo 229.700.000 kron. Kljub vojnemu posojilo so hranilnične vloge poskočile pri dunajskih kreditnih za-

vodih v prvih enajstih mesecih kar za 12 in pol odstotka.

Lani se je poslabšala tudi valuta; vrednost denarja, a ne samo pri nas marveč sploh povsod se plača v nevtralnem inozemstvu za bankovce vojno skujučih se držav manj, kakor prej. To čutijo ravnotako kakor mi tudi Angleži in Francozi, Lahi in Rusi. Umljivo je to po vojski sami. Več vzrokov je pa, zakaj da se naš denar ne drži v ravnotežju z nemškim. Eden glavnih razlogov je pač, da je nemška državna banka med vojsko povišala svoj zaklad zlata za tisoč milijonov, medtem ko tega pač pri nas ni mogoče izpeljati, ker je bilo tudi v mirnih časih le malo cekinov v prometu. V Nemčiji si pa videl pred vojsko med ljudmi več zlata kakor srebra in nikeljna in papirja. Vsekakor se mora z vso močjo delati na to, da se odstrani ali vsaj zniža sedanja nižja vrednost denarja, ker to tvori dejansko tudi zelo važen razlog za splošno podraženje.

(Članke še nadaljujemo, da dobe naši bralci kolikor mogoče splošno sliko o strašnem letu 1915. Op. ur.)

Novi predpisi glede mletja moke in zvišanja cen za moko.

Dunaj, 31. decembra. (K. u.) Notranje ministrstvo je naročilo vojnožitni centrali, da primerno predrugači mlevske predpise. Tako se bo odslej redno iz pšenične moke namlelo 3% zdroba, 15% nove vrste moke za kuho št. 2, 64% moke za kruh in končno 15% otrobov. V celoti se je sedaj izdelovanje moke zvišalo od 78% na 82%, tedaj na ono mero, kakor jo imajo v Nemčiji in na Ogrskem. Po teh predpisih se bo pšenica za 40% njene teže več porabila za ljudsko prehrano.

Izdelovanje zdroba odgovarja večkrat izraženi želji, ker je zelo pripravna hrana za bolnike in otroke. Odslej do nadaljnjega se ne bo več izdelovalo do mletja za peko in dosedanje moko za kuho št. 1. Ker se je najboljše vrste moke moralo ustaviti, se bodo denarni dohodki občutno zmanjšali. Ravno tako bo na proizvajalne stroške moke neugodno uplivalo rumunsko žito, za katero bo treba plačati visoko vožnjo in rumunsko izvozno carino. Zato se je moralo zvišati ceno moke. Najmanj se bo cena zvišala pri moki za kruh in sicer od 42 na 47 K pri 100 kg. Pri tej ceni se 70 gramov kruha še vedno lahko prodaja po 4 vinarje. Precej višje pa so nove cene: moka za peko in zdrob 110 K, moka za kuho št. 1 90 K, moka za kuho št. 2 75 K, pšenična ali ržena moka za kruh 47 K za 100 kg. Novi predpisi glede mletja in nove cene so stopile v veljavo 1. januarja. Nova moka za kruh bo pa boljša.

Glasiuk

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

Draginja in gostilničarji. Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev, žganjetoč-

nikov in izkuharjev v Ljubljani je imela te dni svoje zborovanje, katerega se je udeležilo prav lepo število društvenikov, ki so konstatirali napra mneki pritožbi, češ, da so cene v gostilnah previsoke, da so cene za:

	prej K	sedaj K	torej %
Meso	1.60	4.40	270
mast	1.60	8.—	500
špeh	1.20	7.40	600
olje	1.60	8 do 10.—	500
riž	—64	3.—	470
moka	—32	—80	150
krompir	5.—	15.—	300
fižol	—24	—56	150
kaša	—32	1.60	500
ajdova moka	—36	1.20	250
jajca	—05	—24	500
surovo maslo	2.—	7.—	350
mleko	—20	—28	70
premog	3.—	4.40	50
drva	24.—	48.—	100
petrolej	—24	—72	200
milo	—96	3.—	250
kava	3.60	6.—	100
paprika	1.60	8.—	400
čebula	—28	1.—	300
svinjsko meso	1.60	3.40	200
kuretina	2.—	6.—	200
purani	5.—	15.—	300

poskočile. — Nasproti tem cenam pa se je v različnih gostilnah v Ljubljani konstatiralo, da se cene niso zvišale niti za 100%, in sicer stanejo po izpovedbi društvenikov

	prej K	sedaj K
Zrezek	1.20	1.60
juha	—20	—24 do —32
jajca	—08	—12
jajčna jed	—30	—45
pečenka	do 1.—	1.40
narezek	1.—	1.60
kava	—	do —30
kosilo	—40 do 1.—	—65 do 2.20
guljaš	—	—50 " —60
prikuhe	—	—24 " —30
močnate jedi	—	—48 " —60

To objavimo s pristavkom, naj se gostilničarji le preveč ne pritožujejo, ker takih kupčij, kakor jih delajo zdaj, še niso nikdar delali.

Govedina je stala v Ljubljani: 1.) od 1. 8. 1914 do 20. maja 1915 v maksimalnih cenah, prva in druga vrsta 1 K 70 vin. do 1 K 90 v. 2.) Od 20. februarja 1915 naprej v prostih cenah, prva in druga vrsta 2 K do 2 K 40 vin. 3.) Od 20. marca 1915 naprej v prostih cenah, prva in druga vrsta 2 K 40 vin. do 3 K. 4.) Od 3. aprila 1915 naprej v prostih cenah, prva in druga vrsta 2 K 80 vin. do 3 K. 5.) Od 24. aprila 1915 naprej v prostih cenah, prva in druga vrsta od 3 K 10 vin. do 3 K 60 vin. 6.) Od 15. maja 1915 naprej v prostih cenah, prva in druga vrsta 3 K 60 vin. do 4 K. 7.) Od 15. maja 1915 naprej v prostih cenah, prva in druga vrsta 3 K 60 do 4 K. 7.) Od koncem julija se je zopet zvišala — 8.) od 4. avgusta 1915 v maksimalnih cenah 1. volovje 3 K 80 vin. do 4 K, 2. kravje 3 K 20 vin. do 3 K 60 vin. 9. Začetkom decembra 1915 od 3 K 80 vin do 5 K na drobno za 1 kg.

Moka in kruh. — Slavnemu občinstvu v Ljubljani v najpozornejšo uva-

ževanje! Iz mestne aprovizacije smo prejeli: Komaj se je odpravila krušna mizerija zadnjih tednov, pa prihajajo in se množe sedaj pritožbe, da je pri molarjih in trgovcih premalo moke na razpolago. Gotovo, ako slavno občinstvo dobesedno prezira vse opozoritve in naredbes, utemeljene v neizprosni dejanskosti razmerah! In te razmere so za enkrat skrčile kvantum moke, ki zamore in sme biti na razpolago Ljubljani in okolici, jako občutljivo. — Z drugimi besedami: neizprosna podlaga za aprovizacijo mora biti močna, oziroma krušna karta; strogo po številu teh kart je odmerjen naš kontingent in zloraba le ene krušne karte uničuje pokritje druge. — Glede na to in uvažuje, da je glavna stvar kruh, ne pa močne jedi, katere so za javne lokale po večini itak že prepovedane, kar bi se moralo vpoštevati tudi v vsakem domačem gospodinjstvu, je odredila mestna aprovizacija, da se ima večji del razpoložljive moke dati na razpolago poleg mestne vojne pekarije tudi še drugim pekarnam, tako da je danes na razpolago občinstvu samo v Ljubljani 23 pekarn in prodajalen kruha. Naravno je, da se je vsled tega morala skrčiti zaloga molarjem in trgovcem na kvantum, neobhodno potreben zgolj za moko za kuho, izključivši vsako nepotrebno in potratno močnato jed. Po kruh torej k peku ali pa v mestno pekarijo in le ostanek močnih, oziroma krušnih kart naj se uporabi za neobhodno kuho doma — potem bodo pokrite vse karte — drugače pa to, vsaj dokler se razmere ne izboljšajo, ni mogoče. Zdej naj se pa pazi v vseh obratih na to, da je absolutno nedopustno, oddati tudi le kosček kruha brez krušne karte, ker bo ostal sicer brez kruha drug someščan. — Potrebna je v tem pogledu najstrožja disciplina vsega občinstva. — Je že prav, ampak vsekakor se mora mestna aprovizacija še zelo izboljšati, da bo odgovarjala svojemu namenu.

Obnovitev nedeljskega počitka v trgovinah. Te dni je bila razglašena ministrska naredba z dne 28. decembra o uredbi nedeljskega in prazniškega počitka v trgovinah. S to naredbom se na novo uveljavljajo v zakonu z dne 16. januarja 1895, in v vseh na podlagi tega zakona izdanih ministrskih in deželno-oblastnih naredbah obsežene določbe o nedeljskem in prazniškem počitku v trgovinah.

Proračunski provizorij. »Wr. Ztg.« objavlja cesarsko naredbu o proračunskem provizoriju za prvo polovico leta 1916.

Hrbtna bolečina, zbadanje v straneh, bolečina v križu in revmatične bolečine čutimo, ako postane vsled prehlajenja ali nerodne lege telesa cirkulacija krvi počasnejša ali se zavira. Kakor hitro kri zopet živahneje kroži, minejo bolečine. To dosežemo potom masiranja z izredno dobrodejnim, bolečine lajšajočim Fellerjevim rastlinskim esenčnim fluidom z zn. „Elsa-Fluid“, ki ga tudi mnogi zdravniki v ta namen rabijo in priporočajo. 12 steklenic pošlje franko za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr trg št. 264 (Hrvatska). Fellerjevih odvajalnih rabarbarskih kroglic z zn. „Elsa-Pillen“ stane 6 škatlic franko 4 K 40 h. (t)

+ **Kruh in moka.** Ločene karte za kruh in moko dobimo v začetku februarja. Na Nižjeavstrijskem bodo te nove izkaznice veljavne za 14 dni, in sicer se bodo glasile na dve tretjini kruha in eno tretjino moke. Osebe, ki ne vodijo lastnega gospodarstva (samske osebe), bodo dobivale krušne karte. — Že v bližnjih dneh se bo določilo, da se mora pri peki kruha rabiti 20% na dom estil. V prvem času pride do 20% krompirjeve kaše; ko pride koruza, bodo mešali tudi to. — Rumunskega žita ne bo pred koncem februarja in zato bomo rumunsko koruzo in pšenico začeli mleti šele marca, pač pa pride domača koruza že koncem januarja v promet.

Izdajatelj **Fran Ullreich**, Dunaj. — Odgovorni urednik **Jože Gostinčar**. — Tisk Kat. Tiskarne.

Vtiranje z

v nad stotisoč zahvalnih pismih in od mnogo zdravnikov priporočenim bolečine lajšajočim, oživlajočim rastlinskim esenčnim fluidom z zn.

odstrani Vaše bolečine. 12 steklenic franko za 6 kron pošlje lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 264 (Hrvatska). Uporablja se posebno pri bolečinah vsled revmatizma in prehlajenja, kajti

stori dobro!

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi:

jedilno olje, riž, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti št. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilo!

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo
„Našo Moč“.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg št. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta. **Priznane nizke cene!**

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha. **Vedno sveže blago!**

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prilike, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadržniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4³/₄ 0/0**

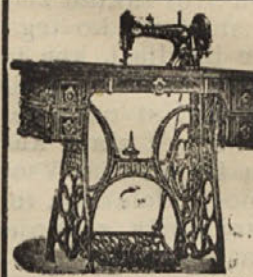
brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol Ljubljana
Mestni trg 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom. Velika izber vezenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robov, ovratnikov, zavratno, volne, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Priporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo tvrdko

Ignac Vok

špecialna trgovina šivalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ul. 6,

katera ima po ugodnih cenah in obrokli od strokovnikov priznane najboljše šivalne stroje v Evropi in to so PFAFF

v veliki izbiri in zalogi. 10letna pisemna garancija! Pouk o vezenju vsak čas brezplačno. Prični posredovalec se iščejo.